

Bollnäs kommun
infocenter@bollnas.se

2016-05-04
Dnr 43-2013:4692

Rektorn vid Granbergsskolan F-6
eva.eklund@bollnas.se

Beslut efter uppföljning

efter tillsyn av Granbergsskolan F-6
i Bollnäs kommun

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

1 (10)

Tillsyn i Granbergsskolan F-6 i Bollnäs kommun

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen har en pågående tillsyn i Granbergsskolan F-6 sedan hösten 2014. Den 27 oktober 2014 beslutade Skolinspektionen om föreläggande. I beslutet konstaterades ett flertal brister. Det fanns brister gällande undervisning och lärande, grundläggande värden och inflytande, särskilt stöd, bedömning och betygssättning, pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen, samt erbjudande av utbildning.

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis, med utgångspunkt från de inkomna redovisningarna av vidtagna åtgärder samt den information som framkommit vid uppföljningsbesöken, att huvudmannen och rektorn vidtagit åtgärder eller i vissa delar påbörjat arbetet för att åtgärda de brister som påtalades i beslutet den 27 oktober 2014. Huvudmannen har åtgärdat konstaterade brister gällande bedömning och betygssättning. Ett arbete pågår för att rätta till bristerna när det gäller att klargöra utbildningens mål för elever och föräldrar liksom elevernas inflytande. Huvudmannen har också på kommunnivå vidtagit åtgärder för att förbättra tillgången till studiehandledning på modersmålet för eleverna.

Tillsynen visar dock att samverkan och samarbete mellan lärarna är begränsad. Tillsynen visar också att elevhälsan fortfarande framförallt arbetar med stödjande insatser på individnivå och i begränsad omfattning med förebyggande och hälsofrämjande insatser. Arbetet med att ta fram en plan för arbetet med särskilt stöd har ännu inte slutförts.

Vidare är skolans systematiska kvalitetsarbete inte fullt utbyggt och arbetet med att följa upp och analysera kunskapsresultat och övrig måluppfyllelse såsom samverkan och samarbete mellan lärare liksom elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete brister. Därmed saknar rektorn liksom huvudmannen i stora delar underlag som kan ligga till grund för åtgärder som syftar till att utveckla verksamheten.

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

2 (10)

Beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Bollnäs kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den **1 november 2016** redovisas för Skolinspektionen. Till den skriftliga redovisningen ska Bollnäs kommun bifoga den dokumentation som Bollnäs kommun vill åberopa.

- För att nå utbildningsmålen, utveckla former för samverkan mellan lärarna i de senare skolåren (Lgr 11, 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper samt 2.8 Rektorns ansvar i förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet SKOLFS 2010:37).
- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vara inriktat mot att de nationella målen uppfylls. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras (4 kap. 4-6 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Rektors ansvar).
- Organisera tillgången till elevhälsa så att den ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen (2 kap. 25 § skollagen).

Föreläggandet gäller omedelbart.

Skäl för beslutet

Bakgrund och utredning

Skolinspektionen har en pågående tillsyn i Granbergsskolan F-6 sedan hösten 2014. Granbergsskolan F-6 är en kommunal grundskola omfattande förskoleklass, grundskolans årskurs 1 – 6 samt fritidshem. Skolan har cirka 210 elever varav cirka 30 i förskoleklass. Skolan leds vid uppföljningsbesöket av en tillförordnad rektor som också leder Granbergsskolan 7-9.

Den 27 oktober 2014 beslutade Skolinspektionen om ett föreläggande. I föreläggandet konstaterades ett flertal brister. Det fanns brister gällande undervisning och lärande, grundläggande värden och inflytande, särskilt stöd, bedömning och betygssättning, pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen, samt erbjudande av utbildning.

Skolinspektionen begärde att Bollnäs kommun senast den 31 augusti 2015 skulle redovisa vilka åtgärder som vidtagits inom ovanstående områden. Kommunen har kommit in med en sådan redovisning.

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

3 (10)

Skolinspektionen har följt upp föreläggandet genom att ta del av inkomna handlingar samt vid uppföljningsbesök 8-9 oktober 2015 intervjuat representanter för huvudmannen och grundskolans rektorer. Skolinspektionen har vidare genomfört ett uppföljningsbesök vid skolan den 24-25 november 2015. Skolinspektionen begärde därefter i ett uppföljningsprotokoll den 8 december ytterligare kompletteringar. Huvudmannen inkom med en sådan redovisning den 25 januari 2016. Ännu ett uppföljningsbesök genomfördes den 4-5 april 2016. Vid uppföljningsbesöket intervjuades rektorn, biträdande rektorn, elevhälsoschefen i Bollnäs kommun, representanter för elevhälsan samt lärare.

Kunskapsresultat

Skolverkets statistik (SIRIS) för ämnesproven i matematik för årskurs 3 läsåret 2014/2015 visar att andelen elever som nådde kravnivån i de olika delproven varierade mellan 71 och 93 procent. I delprovet "mätning längd, proportionella samband" uppnådde 71 procent av eleverna kravnivån. I delproven "uppdelning av tal" och "räknesätt" uppnådde 93 procent kravnivån.

I de olika delproven i det nationella ämnesprovet i svenska för årskurs 3 visar Skolverkets statistik att andelen som nådde kravnivån i de olika delproven varierade mellan 86 och 93 procent. I delprovet "skriva, faktatext" nådde 86 procent av eleverna kravnivån. I delproven "skriva berättande text" och "läsa, enskilt textsamtal" nådde 93 procent kravnivån.

Årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för årskurs 6 läsåret 2014/2015 var andelen elever som nådde minst betyget E nästintill 100 procent i samtliga ämnen. Den genomsnittliga betygspoängen för varje ämne var som högst i idrott och hälsa (13,8 poäng) och engelska (13,4 poäng). Den genomsnittliga betygspoängen var som lägst i ämnena teknik (9,4 poäng) och i naturorienterande ämnen (9,7 poäng).

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

4 (10)

Skolinspektionens bedömning

Undervisning och lärande

Det finns brister i skolans arbete med undervisning och lärande och Bollnäs kommun ska därför säkerställa att följande åtgärd vidtas i enlighet med de ansvarsområden som pekas ut i författningarna.

- För att nå utbildningsmålen, utveckla former för samverkan mellan lärarna.

Motivering

Rättslig reglering

I läroplanen anges att lärarna ska samverka med andra lärare för att nå utbildningsmålen. Läroplanen anger också att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen samordnas i olika ämnesområden så att eleverna får möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. I Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2011:149) anges att rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna.

Bakgrund

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 4 november 2014 att skolan uppvisade brister när det gällde samverkan mellan lärarna. Undervisningen i de senare skolåren samordnades endast i begränsad omfattning i olika ämnesområden, för att ge eleverna möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Lärarna uppgav att samordning och samverkan snarare skedde utifrån enskilda lärares initiativ än utifrån en skolövergripande strategi.

Skolinspektionens utredning

Av huvudmannens skriftliga redovisning till Skolinspektionen januari 2016 framgår att alla planerade åtgärder inte är genomförda. Exempelvis har specialpedagogerna har inte fått uppdraget som handlar om utveckla arbetet med att samordna undervisningen. Huvudmannens bedömning är att Granbergsskolan F-6 har kommit en bit på väg med hjälp av Läslyftet och att lärarna själva ser mer möjligheter när det gäller samarbete och samverkan nu än tidigare. Det är dock mer på lärarnas eget initiativ det sker än att det är en del av skolans sätt att arbeta. Enligt huvudmannen har rektorns uppföljning av insatserna visat att enskilda lärare till viss del arbetar ämnesövergripande.

Vid intervju med lärare i april 2016 bekräftas bilden av att lärarsamarbetet fortfarande är begränsat även om lärarna beskriver att man som lärare i de tidigare

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

5 (10)

skolåren har möjlighet att vara flexibel när det gäller att planera och integrera undervisningen i olika teman. Samtidigt uttrycker lärarna att de inte hinner samarbeta med varandra. Skälet till att man inte hinner samarbeta uppger lärarna vara att "de pedagogiska planeringarna tar för mycket tid".

Vid intervju med rektorn bekräftas bilden av att samarbete och samverkan mellan lärarna behöver utvecklas ytterligare. Kompetensutvecklingen Läslyftet har exempelvis bidragit till att undervisningen periodvis organiseras i temaområden. Organisationen behöver dock enligt rektorn förändras för att stödja samarbete och samverkan samt för att skapa mötesplatser för kollegialt lärande.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens bedömning är att det kvarstår brister gällande samverkan mellan lärarna. Utredningen visar att det fortfarande i begränsad omfattning sker samordning av undervisningen i ämnesområden så att eleverna får större möjlighet att uppfatta större kunskapsområden som en helhet. Kunskapsutbyte mellan lärarna sker i begränsad omfattning. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Bollnäs kommun föreläggs att åtgärda bristen.

Författningsstöd

Lgr 11 2.2 Övergripande mål och riktlinjer, Kunskaper samt 2.8 Rektorns ansvar i förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

Utvecklingen av utbildningen

Det finns brister i skolans arbete med utvecklingen av utbildningen och Bollnäs kommun ska därför säkerställa att följande åtgärd vidtas i enlighet med de ansvarsområden som pekas ut i författningarna.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vara inriktat mot att de nationella målen uppfylls. Kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Motivering

Rättslig reglering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras.

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

6 (10)

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Rektorn ansvarar för att det systematiska kvalitetsarbetet genomförs under medverkan av lärare, övrig personal och elever samt att vårdnadshavare erbjuds möjlighet att delta.

Vidare anges i förarbeten till skollagen att arbetet med att utveckla verksamheten är en process där en analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder, måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring (prop. 2009/10:165 s. 304).

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) bör rektorn se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentationen som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Bakgrund

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 27 oktober 2014 att skolans rutiner och strukturer när det gällde det systematiska kvalitetsarbetet behövde förbättras. Bristerna bestod främst i att tillgängliga resultat och underlag inte analyserades på skolövergripande nivå. Detta innebar att skolan saknade underlag för att vidta åtgärder i syfte att utveckla utbildningens kvalitet.

Skolinspektionens utredning

Av huvudmannens skriftliga redovisning angående enhetens kvalitetsarbete under hösten 2015 framgår att kommunen under hösten 2015 introducerat ett gemensamt webverktyg för analys och dokumentation. Uppföljningarna är indelade i fyra områden varav två uppföljningar genomförts under höstterminen 2015. Område ett omfattade Normer och värden. Biträdande rektor och personal vid Granbergsskolan F-6 har tillsammans gjort en självskattning av verksamheten. Resultatet har ännu inte återkopplats till personalen. Område två omfattar Ledning och organisation. Biträdande rektor har skattat var skolan befinner sig, personalen har enligt huvudmannens skriftliga redovisning inte varit delaktiga. Resultatet har inte återkopplats till personalen. Enligt huvudmannen har dock en del brister på organisationsnivå som visade sig i utvärderingen av området Ledning och organisation åtgärdats inför våren 2016.

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

7 (10)

Av intervju med rektorn vid uppföljningsbesöket i april 2016 framgår att skolans kvalitetsarbete utgår från kommunens struktur för arbetet, kvalitetskvadraten. Rektorn är väl insatt i kommunens systematiska kvalitetsarbete. Rektorn uppger samtidigt att kvalitetsarbetet på skolan av olika anledningar medvetet prioriterats bort från kollegiet. Ledningen för skolan har tagit ansvar för att avgöra vilka frågor och områden som innevarande termin kan läggas ut till kollegiet för diskussion. Rektorn beskriver också att det inte varit "läge" att återsrapportera resultatet av arbetet till personalen. Ledningen har medvetet prioriterat annat, bland annat arbetet med att utforma den nya organisationen som ska träda i kraft till hösten.

Lärarna har tittat på och analyserat kunskapsresultaten. Det finns dock ingen samlad dokumentation av analysen ännu. Enligt rektorn behöver analyserna systematiseras bättre för att diskussionerna inte stannar vid olika förklaringar till mätresultaten, exempelvis vilka enskilda elever eller elevgrupp det handlar om, istället för en analys av arbetssätt och arbetsformer och vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas utifrån en analys.

Lärarna bekräftar rektorns utsaga att de varit delaktiga i analys av betygsresultaten i december 2015. Representanterna för elevhälsan beskriver att de tittar på och analyserar skolans kunskapsresultat i elevhälsogruppen men inte tillsammans med lärarna.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det kvarstår brister när det gäller skolans systematiska kvalitetsarbete. Det finns i Bollnäs kommun en struktur för arbetet där även Granbergsskolan F-6 ska ingå. Arbetet med att dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet med resultat, analys, åtgärder och uppföljningar enligt kvalitetskvadraten är påbörjat av ledningen för skolan. Lärarnas delaktighet i arbetet dock fortfarande begränsat. Analyser av tillgängliga resultat behöver utvecklas. Utan grundliga analyser av orsakerna till varför resultaten ser ut som de gör är det svårt att veta vilka åtgärder som skolan måste vidta för att utveckla utbildningen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och Bollnäs kommun förläggs att åtgärda bristerna.

Författningsstöd

4 kap 4-6 §§ skollagen, Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar i förordningen om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet.

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

8 (10)

Erbjudande av utbildning

Det finns brister i skolans arbete med erbjudande av utbildning och Bollnäs kommun ska därför säkerställa att följande åtgärder vidtas i enlighet med de ansvarsområden som pekas ut i författningarna.

- Organisera tillgången till elevhälsa så att den ges förutsättningar att arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen.

Motivering

Rättslig reglering

Skollagen anger att det ska finnas elevhälsa för eleverna. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I förarbetena till skollagen betonas att arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper i skolan. Det anges även att elevhälsan i det individuellt inriktade arbetet har ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör bland annat elevernas arbetsmiljö och skolans värdegrund. (prop. 2009/10:165 s. 276)

Bakgrund

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 27 oktober 2014 att det fanns brister när det gällde elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Representerer för elevhälsan uppgav att det saknades förutsättningar för att kunna arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionens utredning

Av huvudmannens skriftliga redovisning i augusti 2015 och januari 2016 till Skolinspektionen framgår att en bristplan är upprättad kring skolans elevhälsoarbete och att arbete pågår för att ta fram tydliga strukturer för arbetet. I planen finns mål för vårterminens arbete uppsatta. Bland annat ska en elevhälsoplan upprättas där skolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet tydligt ska framgå. Alla som arbetar på skolan ska känna till och ha kunskap om sko

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

9 (10)

lans elevhälsoarbete, elevhälsoteamet tvärprofessionella kunskaper ska utnyttjas och det ska också finnas kontrollstationer för tidig upptäckt och för tidiga åtgärder.

Av intervjuer med lärarna vid uppföljningsbesöket i april 2016 framkommer skilda uppfattningar om elevhälsans arbete. Det finns lärare som anser att elevhälsans arbete blivit tydligare och bättre och det finns lärare som fortfarande upplever arbetet och ärendegången som otydlig.

Representanterna för elevhälsan uppger att det numera finns en struktur för arbetet, något som saknades tidigare. För elevhälsomötena finns en stående dagordning utifrån en påbörjad elevhälsoplan. Mycket av elevhälsans insatser handlar enligt representanterna om att följa upp närvaro, uppföljning av ärenden och återkoppling till lärare som kommit in med ärenden till elevhälsoteamet. När det gäller det förebyggande och hälsofrämjande arbetet så uttrycker representanterna för elevhälsan att "det är på gång i alla fall" och nämner att skolans arbete med att förbättra elevernas närvaro är ett sådant förebyggande arbete. Elevhälsan beskriver också att de inom gruppen diskuterat olika åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat men att diskussionerna inte ännu förts tillsammans med lärarna.

Rektorn uppger i intervjun att den ovan nämnda elevhälsoplanen för närvarande finns i form av ett underlag som också utgör dagordning för elevhälsans möten. Arbetet med att strukturera och formulera en plan pågår. Diskussioner pågår också kring hur alla kompetenser i elevhälsan framgent kan bidra i ett förebyggande elevhälsoarbete. Rektor uttrycker också att lärarna bör känna till elevhälsans ärendegång men att det finns lärare som behöver "påminnas".

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Granbergsskolan F-6 till viss del påbörjat med att skapa förutsättningar för elevhälsan att arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot målen. Detta framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans representanter. Skolinspektionen bedömer dock att elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ytterligare behöver stärkas och förtydligas vid Granbergsskolan F-6. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och Bollnäs kommun föreläggs att åtgärda bristerna.

Författningsstöd

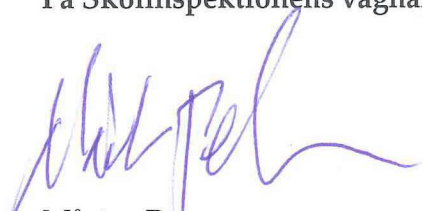
2 kap. 25 och 29 §§ skollagen

2016-05-04

Dnr 43-2013:4692

10 (10)

På Skolinspektionens vägnar

Mårten Petersson
Enhetschef

Sigbritt Gålnander
Sigbritt Gålnander
Föredragande